

Recomendación dirixida á Consellería de Política Social debido ao retraso da valoración de dependencia e da atención

Expediente: G.6.Q/358/20

Santiago de Compostela, 24 de abril de 2020

Sra. conselleira:

Nesta institución iniciouse expediente de queixa como consecuencia do escrito de [REDACTED] referente ao retraso dunha valoración de dependencia e, en consecuencia, da correspondente atención.

ANTECEDENTES

1. No seu escrito indícanos que en xaneiro de 2019 presentou dúas solicitudes de dependencia en representación de [REDACTED], e [REDACTED], [REDACTED]. A solicitude de [REDACTED] (exp [REDACTED]) foi tramitada, foi valorado e a día de hoxe dispón dun servizo de axuda a domicilio. A solicitude de [REDACTED] (exp [REDACTED]) non foi tramitada, nin valorada e segue a espera. As solicitudes foron tramitadas a través do concello e non lle facilitaron copia. Os expedientes tiveron entrada no servizo de dependencia de Ourense o 7 de xaneiro de 2019.

2. Ante iso requirimos información a esa consellería, que nola remitiu. No informe sinálase o seguinte:

"... 1.-solicitudes: (expediente...):06/01/2019 (expediente...):06/01/2019.

2.-Expectativa de recurso solicitada:

(expediente ...): Solicitude de 03/12/2018:servizo de axuda no fogar. Solicitude de 25/01/2019: servizo de atención diúrna (cambio de PIA) Solicitude de 23/05/2019:axuda no fogar e xeolocalizador (cambio de PIA)

(expediente ...): Solicitude de 03/12/2018: servizo de axuda no fogar.

3.- valoración grao de dependencia

(expediente ...). Data resolución: 08/04/2019. Data Notificación: 11/04/2019.·Grao-Nivel: II.·Modo Resolución: Permanente·Puntuación BVD/ATP: 54.00.

(expediente ...): Pendente valoración.

4.-Documentación: (expediente ...): completa. (expediente ...): completa.

5.-Fase PIA:

(expediente ...): Data de Resolución: 25/12/2019. Estado actual: servizo de axuda no fogar: Asignación inicial 31/01/2020 (45 horas/mes).

(expediente ...): Pendente.

6.-Causas do tratamento desigual na tramitación dos dous expedientes: Os expedientes con expectativa de centro de atención diúrna teñen un tratamento de valoración urxente, cando existen vacantes nos centros do Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar da Consellería de Política Social.

7.-Causas do retraso na valoración do expediente ...: Debido a este elevado número de solicitudes, estase producindo de xeito conxuntural unha acumulación de expedientes que esta atrasando os prazos nos que se citan ós usuarios e se notifican as resolucións”.

ANÁLISE

1. Confírmase que a valoración do expediente de dependencia ... se atopa retrasada, posto que se solicitou en xaneiro de 2019 e aínda non se deu. Con iso prodúcese tamén o retraso na atención. Por contra, o outro expediente mencionado, coa mesma data de solicitude, se atopa resolto, con valoración do mes de abril, aprobación da atención en decembro e comezo do servizo asignado en xaneiro do presente ano.

2. O Decreto 15/2010 conforma dúas fases do procedemento, unha para valorar e outra para aprobar o servizo ou a prestación a través do chamado programa individual de atención (PIA), e establece para o recoñecemento da situación de dependencia un prazo de 3 meses (art. 14), e para a aprobación do PIA outro prazo de 3 meses dende ese recoñecemento previo (art. 15). Por tanto, o expediente debería atoparse resolto nos prazos previstos. Neste caso se está á espera de cumprimentar a primeira fase, a de valoración, e despois haberá que esperar á aprobación da atención.

3. A través desta e doutras queixas coñecemos retrasos nas valoracións de dependencia. A consellería sinalou, como tamén o fai agora, que debido ao elevado número de solicitudes estase producindo de xeito conxuntural unha acumulación de expedientes que está atrasando as citas dos usuarios e as notificacións das resolucións.

Pero os retrasos se aprecian dende hai tempo e poden ser amplos, como neste caso, en que o prazo venceu hai máis dun ano. Como dixemos, ao tempo de espera que constatamos deberá engadirse o que poda darse para a futura aprobación da atención e para a súa efectividade.

4. Porén, no actual estado de emerxencia sanitaria e de alarma como consecuencia do COVID-19 resulta imposible realizar o labor que se atopa pendente, ao menos ata que cesen os motivos de ditas declaracións e sexa posible a avaliación das dependencias, que precisan actuacións neste intre vedadas. Por iso, o único que cabe reclamar na actualidade, e ata que decaian as declaracións de emerxencia sanitaria e de alarma e podan realizarse as actividades presenciais de valoración, é que se prevexan as medidas precisas para mellorar os tempos de resposta das valoracións ata cumprir o previsto, que é que se fagan, resolvan e notifiquen no prazo de 3 meses.

5. Ao retraso constatado nesta e noutras queixas é previsible que se engada o acumulado pola ausencia de valoracións na actual situación, o que posiblemente agravará os retrasos que menciona a propia consellería. Porén, os servizos de dependencia, ademais de ser un dereito subxectivo para todas as persoas en situación de dependencia, resultan esenciais, polo que debería procurarse cara ao futuro a normalización da situación, sen prexuízo do xa expresado, é dicir, de que iso só poderá darse cando decaian as medidas de confinamento e/ou distanciamento que neste intre impiden a realizacións de valoracións.

6. Ademais, a través doutras queixas coñecemos que a consellería puxo a disposición dos concellos un plan de reforzo temporal e extraordinario do SAF para a atención dos casos nos que se detecte unha necesidade urxente. As horas dese SAF non terán copago dos usuarios e outorgaranse coa máxima flexibilidade polos concellos, é dicir, con independencia da valoración de dependencia (mesmo de que non a teñan, como neste caso) e da asignación do recurso polo sistema de dependencia, e sen limitación de horas por persoa.

Coñecemos que a “a Xunta de Galicia asignou 500.000 novas horas de atención no fogar ao mes a través dun sistema extraordinario no que, dadas as circunstancias excepcionais, non se esixirá o copago por parte dos usuarios. Este servizo será financiado pola Xunta de Galicia, o que supón un investimento de 6.000.000 euros mensuais que se estenderá mentres dure a situación de emerxencia sanitaria e estado de alerta, iniciando a súa vixencia desde o pasado 14 de marzo de 2020”.

Por tanto, o retraso de carácter particular no caso da afectada pode ser solucionado provisionalmente polo medio expresado, isto é, a través do correspondente concello e co financiamento sinalado, previa petición para iso.

7. A persoa que reclamou por esta forma de actuar demanda a preservación de intereses especialmente protexidos na Constitución Española, que obriga aos poderes públicos a realizar unha política de previsión, tratamento, rehabilitación e integración dos discapacitados físicos, sensoriais e psíquicos, aos que prestarán a atención especializada que requiran e os amparará especialmente para o goce dos dereitos que este Título (I) outorga a todos os cidadáns (art. 49).

CONCLUSIÓNS

Por todo o sinalado ata agora considerase necesario, en aplicación do disposto no artigo 32.1 da Lei 6/1984, da Valedora do Pobo, facer chegar a esa Consellería de Política Social a seguinte suxestión:

Que se estuden e poñan en marcha as medidas precisas para evitar os retrasos nas valoracións de dependencia, que a súa vez retrasan as prestacións e servizos que no seu caso podan corresponder.

Agradecendo de antemán a acollida ao manifestado nesta resolución da Valedora do Pobo, recordámoslle a necesidade de que no prazo de un mes de conta a esta institución da aceptación da recomendación formulada, no seu caso, e das medidas adoptadas para darlle efectividade, tamén no seu caso.

Ademais, en aplicación do principio de transparencia a partir da semana seguinte a data na que ditou esta resolución incluírase na páxina web da institución.

Saúdoa atentamente,

María Dolores Fernández Galiño
Valedora do Pobo
(asinado dixitalmente)